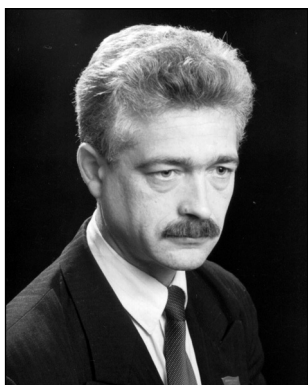

Парламентські слухання щодо питання освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку: аналіз представницького складу учасників

Євген КРАСНЯКОВ,

народний депутат України II–III скликань,
головний консультант секретаріату Комітету
Верховної Ради України з питань науки і освіти,
кандидат наук з державного управління,

Світлана КУЗНЕЦОВА,

спеціаліст першої категорії секретаріату Комітету
Верховної Ради України з питань науки і освіти

4 червня 2014 р. у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання на тему: «Освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення».

Ініціюючи їх проведення, народні депутати України – члени Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти виходили з того, що в цивілізованих країнах соціальна підтримка дітей з психофізичними вадами є одним із гуманістичних завдань світової спільноти і відображена у важливих міжнародних правових документах. За даними ООН, у світі налічується близько 450 млн людей із порушеннями психофізичного розвитку, що становить одну десяту частину людства. Приєднавшись до основних міжнародних договорів у сфері прав людини, Україна взяла на себе зобов'язання щодо дотримання загальнолюдських прав, зокрема формування нової філософії суспільства стосовно позитивного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

В Україні, як і в усьому світі, спостерігається тенденція до зростання кількості таких дітей. Якщо кількість дитячого населення країни за період 2003–2012 років знизилася на 19,02%, то загальна чисельність дітей-інвалідів збільшується щорічно на 0,5% і станом на початок року сягнула показника 167 059 осіб, або 2,0%.

Метою парламентських слухань є вивчення питань освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення дітей із порушеннями психофізичного розвитку. Їх організатори справедливо розраховували на те, що обговорення означених проблем сприятиме вдосконаленню законодавства, інших нормативно-правових актів, що визначають державну

політику в сфері соціального захисту, охорони здоров'я, освіти осіб з обмеженими можливостями.

Для участі в парламентських слуханнях були запрошені народні депутати України, керівники центральних органів державної виконавчої влади, керівники і представники місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в галузі освіти, охорони здоров'я та соціального захисту, працівники навчальних закладів і закладів охорони здоров'я, представники наукових кіл і громадських організацій, а саме:

- представники центральних органів державної виконавчої влади, управлінці системи освіти обласного, міського, районного рівня, а також міста Києва, голови обласних державних адміністрацій та їхні заступники, голови постійних комісій обласних рад, які опікуються питаннями освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення;

- науковці національних академій наук України, національних академій педагогічних та медичних наук, співробітники інститутів Міністерства освіти і науки України, інститутів післядипломної педагогічної та медичної освіти та ін.;

- представники вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації, системи професійно-технічної освіти, серед них: ректори (директори) та їхні заступники, викладачі, психологи, аспіранти та здобувачі відповідних кафедр, студенти;

- представники спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують соціальної допомоги або тривалого лікування, шкіл соціальної реабілітації, навчально-реабілітаційних центрів для дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними вадами розвитку;

- лікарі, соціальні педагоги, експерти;

– директори, їхні заступники, вчителі, психологи загальноосвітніх навчальних закладів, де запроваджено інклюзивну освіту;

– представники профспілок, громадськості, засобів масової інформації.

Кількісний склад учасників парламентських слухань відображений так (див. додаток):

– управлінці центральних органів державної виконавчої влади – 79 (14,13% від загальної кількості учасників);

– управлінці системи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення обласних державних адміністрацій, Київської міської державної адміністрації, міста Києва – 61 (10,91% від загальної кількості учасників), серед цієї категорії учасників – 14 голів обласних державних адміністрацій (або їхніх заступників);

– представники органів управління освіти, охорони здоров'я, соціального захисту рівня місто-район – 67 (11,98%);

– голови (або їхні заступники) постійних комісій обласних рад, Київської міської ради – 25 (3,76%);

– представники наукових кіл: науковці Національних академій наук України – 34 (6,08%), співробітники інститутів Міністерства освіти і науки України – 9 (1,61%);

– представники вищих навчальних закладів, з них: ректори (проректори) вищих навчальних закладів – 34 (6,08%), викладачі, аспіранти та здобувачі кафедр, студенти зі спеціальності «Корекційна педагогіка» – 26 (4,65%);

– представники системи загальної середньої освіти та дошкільної освіти, з них: директори

загальноосвітніх шкіл-інтернатів (спеціалізованих), спеціалізованих дитячих будинків для дітей з ураженням центральної нервової системи, комплексів ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів, навчально-реабілітаційних центрів, центрів лікувальної педагогіки – 90 (16,1%), вчителі, вихователі, корекційні педагоги спеціалізованих навчальних закладів – 12 (1,07%), педагогічні працівники дошкільної освіти – 2 (0,36%);

– представники профспілок – 33 (5,9%), громадських організацій – 43 (17,69%).

Загалом у парламентських слуханнях взяли участь понад 670 осіб.

Під час парламентських слухань в обговоренні проблеми виступило 22 особи. До секретаріату Комітету з питань науки і освіти надійшло 14 друкованих текстів, які не були виголошені з парламентської трибуни. Пропозиції, висновки та зауваження, які прозвучали у виступах, значно поліпшать змістову частину Рекомендацій парламентських слухань.

Отже, на нашу думку, організаторам вдалося залучити до участі у підготовці та проведенні парламентських слухань широке представництво учасників, забезпечивши цільову категорію фахівців, які опікуються проблемами дітей з особливими потребами.

Сподіваємося, що за результатами парламентських слухань Верховна Рада України ухвалить нормативний акт, який сприятиме вдосконаленню державної політики щодо дітей з порушеннями психофізичного розвитку, надання їм рівних можливостей для реалізації прав, передбачених Конституцією України.

ДОДАТОК

**Інформація про учасників парламентських слухань на тему:
«Освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення дітей
з порушеннями психофізичного розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення»**

№ з/п	Категорії	Загальна кількість	Відсоток від загальної кількості учасників	Члени Громадської Ради Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти	Відсоток від категорії	Позаштатні консультанти Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти	Відсоток від категорії	Професори	Відсоток від категорії	Заслужені працівники освіти, заслужені вчителі України	Відсоток від категорії	Народні вчителі	Відсоток від категорії
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Управлінці центральних органів державної виконавчої влади (міністерства освіти і науки, охорони здоров'я, юстиції, у справах сім'ї, молоді та спорту, соціальної політики та ін.)	82	14,13	7	8,86	3	3,8			1	1,27		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2.	Управлінці системи освіти міста Києва, обласних державних адміністрацій з усіх областей та міста Києва, директори обласних науково-методичних центрів психологічної служби системи освіти, завідувачі обласних психолого-медико-педагогічних комісій (ПМПК), начальники відділів корекційної освіти, відповідальні працівники управлінь освіти, експерти	54	10,91	4	6,56			1	1,6	2	3,28		
3.	Представники органів управління освіти, охорони здоров'я, соціального захисту рівня місто–район	61	11,98	1	1,49			1	1,5				
4.	Управлінці системи соціального захисту населення, соціального захисту населення рівня район–місто												
5.	Голови (або їх заступники) обласних адміністрацій	14	2,5										
6.	Голови (або їх заступники) постійних комісій Верховної Ради України, обласних, міських рад	21	3,76	1	4,76								
7.	Науковці Національних академій наук України	34	6,08	19	5,58	5	14,7	20	59	1	2,94		
8.	Співробітники Інститутів МОН України	9	1,61	1	11,1			1	11				
9.	Співробітники науково-дослідних інститутів	4	0,72	3	75	1	25	1	25				
10.	Ректори (директори) або їх заступники інститутів післядипломної освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників	24	4,29	1	4,17			1	4,2		4,17		
11.	Ректори (проректори) вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації	34	6,08	14	4,12			5	15	3	8,82		
12.	Ректори (проректори) вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації	6	1,07	2	33,3					1	16,67		
13.	Професорсько-викладацький склад, аспіранти та здобувачі кафедр вищих навчальних закладів	26	4,65	10	3,84	1	3,85	6	23				
14.	Представники системи професійно-технічної освіти (директори професійно-технічних навчальних закладів, викладачі)	5	0,89			1	20						
15.	Директори загальноосвітніх навчальних закладів I–II та I–III ступенів, директори шкіл-інтернатів, закладів інклюзивної освіти та інтернатних закладів, загальноосвітніх шкіл-інтернатів (спеціалізованих), спеціалізованих дитячих будинків для дітей з ураженням центральної нервової системи, комплексів ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів, навчально-реабілітаційних центрів, центрів лікувальної педагогіки, вчителі спеціалізованих навчальних закладів	90	16,1	6	6,66	1	1,1			2	2,22		
16.	Вчителі загальноосвітніх навчальних закладів	6	1,07							1	16,67	1	16,66
17.	Представники системи дошкільної освіти	2	0,36	1	50								
18.	Представники профспілок (апарат ЦК Профспілки працівників освіти і науки України, голови обласних організацій Профспілки працівників освіти і науки України, представники Вільної профспілки освіти і науки України, Центрального комітету профспілки НАН України, профспілки медичних працівників, первинної профспілкової організації ВПМПУ)	33	5,9			1	3,03						
19.	Представники громадськості	117	17,29	22	5,17	1	2,33			1	2,33		
20.	Загальна кількість учасників з області	680	100	92	16,5	14	2,5	36	6,4	12	2,15	1	0,18